

FINNA

CC0-lisenssi: case Finna

Avoin data –levällään? STKS:n seminaari 22.1.2014

Tapani Sainio, Kansalliskirjasto

KANSALLISKIRJASTO - Kirjastoverkkopalvelut

Suomen arkistojen, kirjastojen ja museoiden aarteet samalla haulla

Jo yli **7 637 878** aineistotietoa!

Hae...

Koko tietokannasta

Tarkennettu haku

Tietoa tarvitseville ja elämyksiä etsiville

Finna on tiedonhakupalvelu, joka kokoaa yhteen aineistoja arkistoista, kirjastoista ja museoista. Sisältö täydentyy jatkuvasti uusilla aineistoilla.

Palvelun kautta pääset selaamaan ja lukemaan myös satoja tuhansia **sähköisiä aineistoja**.

Hauilla löydät...

- Asiakirjoja
- Karttoja
- Kuvia
- Nuotteja
- Taideteoksia
- Videoita
- Esineitä
- Kirjoja
- Lehtiä ja artikkeleita
- Opinnäytteitä
- Tietokantoja
- Äänitteitä

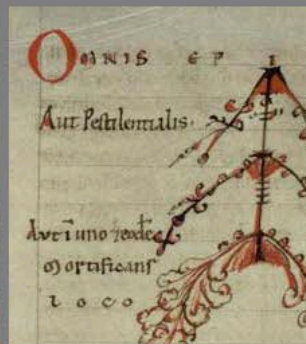
Kokoelmien helmiä

Kansallisromanttinen Hvitträsk (rakennettu 1901–1903)

Pekka Halonen: Tomaatteja (1913). Ateneumin taidemuseo

Constantinus Africanus: Theorica Pantegni

Valtiokonttorin korvausasiaintoimiston arkisto

Missä ollaan nyt?

- Finnan lähtökohtana on ollut metatiedon avoimuus ja yhteiskäyttöisyys.
- Nykyisen palvelusopimuksen mukaan metatieto on ”vapaasti kaikkien käytössä”.
- Muotoilu on tulkinnanvarainen; Finnan metatiedon julkaisu avoimena datana vaatii selkeän lisenssin.
- Kansalliskirjasto ehdotti CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication (CC0) –lisenssin käyttöönotolle Finnalle ja järjesti kommenttikierroksen KAM-sektoreille 2013
- **Tavoitteena on Finnan metatietojen avaaminen CC0:na 2014**

Hae... Koko tietokannasta

Tarkennettu haku

Takaisin hakutuloksiin

1 / 168

Tieteiden talo, entinen Lisa Hagmanin koulu, julkisivu. Rakennus on tieteellisten seurojen hallussa, yliopisto käyttää sen luentosaleja arkipäivisin.

Tekijät:	Tiainen, Jussi
Organisaatio:	Helsingin yliopistomuseo
Inventaarionro:	HYM2302
Aineistotyyppi:	Kuva
Kuvaustiedot:	1998 Helsinki Kirkkokatu 6 Tiainen, Jussi (valokuvaaja)
Aiheet:	fasadi kiinteistöt ulkokuva Värikuva
Avainsanat:	Ei avainsanoja + Lisää avainsana

Lisää suosikkeihin

Vie tietue

Tämän aineiston tarjoaa:

Helsingin yliopistomuseo

Lähetä palautetta

Samankaltaisia teoksia

Lisan koulusta Tieteiden taloksi
Heikkilä, Hannu, (1) 1997

Yliopiston luentosali täynnä yleisöä.
(Väitöstilaisuus ?)

Vanhat arvot vai uudet vaatimukset
: Tieteiden talon suunnittelusta
Helander, Vilhelm 1997

Eläinmuseo, julkisivu. Yliopisto osti
Aleksanterin kymnaasin...
Tiainen, Jussi

Helsingin yliopiston Metsätalon
vihkiäisjuhla. Juhlayleisöä...

Kommentit (0)

Karttanäkymä

Henkilökuntanäyttö

```
<?xml version="1.0"?>
<lidoWrap schemaLocation="http://www.lido-schema.org http://www.lido-schema.org/schema/v1.0/lido-v1.0.xsd">
  <lido>
    <lidoRecID type="NDL">M011-1103870</lidoRecID>
    <descriptiveMetadata lang="fi">
      <objectClassificationWrap>
        <objectWorkTypeWrap>
          <objectWorkType>
            <term>Kuva</term>
          </objectWorkType>
        </objectClassificationWrap>
      </descriptiveMetadata>
    </lido>
  </lidoWrap>
```

Miksi Creative Commons ja CC0?

- Lisenssit käytössä muuallakin, kv-yhteentoimivuus
- Europeana otti CC0-lisenssin käyttöön 2012
 - 30 miljoonan kulttuuriobjektin kuvailutiedot nyt vapaassa käytössä
- CC0 on kaikkein vapain CC-lisenssi, siten myös kaikkein selkein
- CC0 myös käytännössä helpompi käyttää kuin viittausta edellyttävä lisenssi
- Julkishallinnon suositusluonnos (avointen tietoaisteistojen käyttö lupa) tukee CC-BY:tä tai CC0:aa

Mitä vaikutuksia?

- Edellyttää, että organisaatio luopuu kaikista oikeuksistaan, jotka mahdollisesti sisältyvät metatietoon...

(siis luopuu yksinoikeuksistaan joista lain mukaan voi luopua)

- ...jonka jälkeen kuka tahansa voi millä tahansa tavoilla käyttää metatietoa.

- Mahdollistaa arkistojen, kirjastojen ja museoiden metatietoihin perustuvien uusien palveluiden ja sovellusten tekemisen ja eri lähteistä tulevan datan yhdistämisen...
- ... eli avaaminen lisää digitaalisten sisältöjen näkyvyyttä ja käyttöä...
- ... ja mahdollistaa sen, että niitä voidaan käyttää myös ilman Finnaakin!

Taustalla: Europeanan CC0-prosessi

- Europeanana solmii aineistontarjoajien kanssa Data Exchange Agreementin, joka 6.4.2010 näytti tältä:

2. In order to make this possible, the Data Provider hereby grants Europeanana Foundation a non-exclusive, worldwide, royalty free licence on copyright, related rights and the sui generis database right for the duration of this agreement, whereby Europeanana Foundation shall have the right for non-commercial purposes only:
 - a. to publish, make available, reproduce, distribute, display, transmit, extract, re-utilize and store the Metadata and its Derivatives in all forms, formats and media whether now known or hereafter developed (including without limitation in print, digital and electronic form) throughout the world;
 - b. to translate the Metadata (or authorise others to do so) into other languages, create adaptations, summaries or extracts of the Metadata or other Derivatives based on the Metadata and exercise all of the rights set forth in (a) above in such translations, adaptations, summaries, extracts and derivative works;

Europeanan CC0-prosessi 2/5

- ...23.11.2010 tältä...

2. In order to make this possible, the Data Provider hereby grants Europeana Foundation a non-exclusive, worldwide, royalty free licence on copyright, related rights and the sui generis database right for the duration of this agreement, whereby Europeana Foundation shall have the right:
 - a. to publish, make available, reproduce, distribute, display, transmit, extract, re-utilize and store the Metadata and its Derivatives in all forms, formats and media whether now known or hereafter developed (including without limitation in print, digital and electronic form) throughout the world;
 - b. to translate the Metadata (or authorise others to do so) into other languages, create adaptations, summaries, combinations, or extracts of the Metadata or

3/7

D1.5 Europeana Policy on IPR and Rights

other Derivatives based on the Metadata and exercise all of the rights set forth in (a) above in such translations, adaptations, summaries, combinations, extracts and Derivatives;

Europeanan CC0-prosessi 3/5

- 5.5.2011 tältä:

2. Europeana shall publish all Metadata, including the Metadata provided by the Data Provider prior to the Effective Date, under the terms of the CC0 1.0 Universal Public Domain Declaration and is hereby authorized by the Data Provider to do so. The Data Provider recognizes that it hereby waives – to the greatest extent permitted by, but not in contravention of, applicable law – all Intellectual Property Rights in the Metadata it has provided and will provide to Europeana.

Europeanan CC0-prosessi 4/5

- ... ja loppuvuodesta 2011 tältä:
 2. Europeana shall publish all Metadata, including the Metadata provided by the Data Provider prior to the Effective Date, under the terms of the CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication and is hereby authorized by the Data Provider to do so. The Data Provider recognizes that it hereby waives – to the greatest extent permitted by, but not in contravention of, applicable law – all Intellectual Property Rights in the Metadata it has provided and will provide to Europeana. If – according to the applicable law – such waivers are not legally binding in particular territories the “Public License Fallback” in sec. 3 of the CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication will apply, and the Metadata provided by the Data Provider is licensed non-exclusively, unconditionally, free-of-charge for all types of use and for all territories to the public. For details about the waiver/public license see the Text of the CC0 1.0 Universal Public Domain Dedication under the URL mentioned in Article 1 above.

Europeanan CC0-prosessi 5/5

- Ja datat avattiin vihdoin syksyllä 2012

In the open and fertile environment that Europeana has now created, I hope we will see many more apps blooming.

Just imagine the new applications for libraries, schools, or hotels: all powered by Europeana.

So a big thank you to those cultural institutions that had the vision to take us there.

Finnan CC0-kommenttikierroksen tuloksia:

- **Arkistot:** ok, mutta tulevaisuudessa viranomaisten arkistolaitokseen siirrettävässä aineistojen kuvailutietojen käyttö lupa voi olla JHS:een pohjautuen jokin muukin.
- **Museot:** ok, mutta kuvailutiedot sisältävät mahdollisesti tekijänoikeuksien alaista aineistoa.
- **Kirjastot:** esteenä toistaiseksi kv-kustantajilta tai välittäjiltä hankittujen e-kirjojen kuvailutieto, johon voi liittyä rajoituksia.
 - Sen sijaan yleisten kirjastojen BTJ:ltä hankkimat kuvailutiedot ovat syyskuun sopimuksen jäljiltä avoimia

Kommentteja:

- "Yliopistokirjastot ovat hankkineet e-kurssikirjoja ainakin 19 eri välittäjän kautta. Kun mukaan ottaa muutkin e-kirjat, välittäjien määrä on huomattavasti suurempi. E-kirjojen mukana tulee usein myös metadata. Niinpä yliopistokirjastojen tietojärjestelmissä on kolmannen osapuolten tuottamaa metadataa, jota nämä lähtökohtaisesti eivät voi jaella eteenpäin CC0-lisenssillä." (SYN)
- "Kaikkia CC0-lisenssiin liittyviä yksityiskohtia ja näkökulmia ei ole huomioitu aiemmissa luettelointi- ja tiedontuottamiskäytännöissä. Jatkossa uutta aineistoa julkaistaessa ja vanhoja metatietoja päivittäessä CC0 -lisenssin käyttö tulee museoprosesseissa huomioida ja tehdä tiettäväksi myös käyttäjille, museoaineiston luovuttajille ja tiedonantajille." (Musovirasto)

Ratkaisut kirjastoille

- Kirjastot ja Kansalliskirjasto selvittävät kv. kustantajilta hankittujen e-aineistojen metatiedon oikeudet ja pyrkivät saamaan sen CC0:n alle.
- Mikäli metatietoa ei saa CC0:n alle, tietueissa tulee olla merkintä käyttörajoituksista, jolloin näitä ei myöskään jaeta avoimena datana.

Twitter-keskustelua avoimesta kulttuuridatasta:

Maria Faarinen @m_faarinen

Oct 29

Minun on kuvakeskeisenä ihmisenä vähän vaikea nähdä avoimen metadatan (kuvailutietojen) käyttökelpoisuutta irrallaan kuvistan

#**museodata**

Favorited by **Kimmo Antila**

Expand

← Reply ↻ Retweet ★ Favorite ⋮ More

Yle Arkisto @ylearkisto

Dec 17

British Library julkisti miljoona vanhaa kuvaa ja pyytää apua löydettävyyteen ja käyttöön. #**avoingLAM** britishlibrary.typepad.co.uk/digital-schola...

Open GLAM @OpenGLAM

Dec 4

German Digital Library releases API with access to their #**CC0**

#**metadata**: openglam.org/2013/12/04/ger... #**openglam**

Favorited by **Michael Peter Edson**

Expand

↳ Reply ↻ Retweet ★ Favorite ⋮ More

← Reply ↻ Retweet ★ Favorite ⋮ More

Sanna Hirvonen @sannahirvonen

Oct 29

#**museodata** Tuula Hämäläinen muistuttaa: Kun asetatte aineistoa tarjolle #**CC0**-lisenssillä, varmistakaa, että aineisto on todella teidän.

Expand

← Reply ↻ Retweet ★ Favorite ⋮ More

Kimmo Antila @KimmoAntila

Oct 23

Rohkea alku #**avoindata**'n julkaisussa tärkeää. Julkaise heti ja kokeile. Korjaa palautteen jälkeen, kehottaa @**teelmo** #**avoinglam**

Favorited by **Janne Heinonen**

Expand

← Reply ↻ Retweet ★ Favorite ⋮ More

Lisätietoa

- Creative Commons –lisenssit: <http://creativecommons.fi/>
- Finnan CC0-komenttikierroksen tulokset ja etenemissuositus: <https://www.kivi.fi/display/finna/CC0-komenttikierroksen+tulokset+ja+etenemissuositus>
- Tietoa Europeanan CC0-konsultointiprosessista: <http://pro.europeana.eu/consultation-process/>
- Kiinnostusta olla mukana kulttuurisisältöjen avaamisessa? <http://avoinglam.fi/> #avoinGLAM

Kiitos!
Tapani.sainio@helsinki.fi

Sisäkuva taiteilijan kodista.
Hammershøi, Vilhelm.
Ateneumin taidemuseo